

การผลิตสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี TRAVEL DOCUMENTARY PRODUCTION OF SUPHAN BURI NATIONAL MUSEUM

ฉันทนา ปาปัดถา¹, เกษม เขษมพุฒเรืองศรี², พรพรรณ ใจเที่ยง³ และ สุรศักดิ์ ว่องไวพาณิชย์⁴
Chantana Papattha¹, Kasem Khasemputtaruengsri², Phunnaphat JeamJiranon³ and Daungporn Intang⁴

^{1,2,3,4} คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กรุงเทพมหานคร
^{1,2,3,4} Faculty of Mass Communication Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon,
Bangkok, THAILAND

*Corresponding Author E-mail: chantana.p@rmutt.ac.th

Received:	January 10, 2022
Revised:	February 18, 2022
Accepted:	March 28, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี และประเมินความพึงพอใจต่อสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวที่ได้รับชมสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี จำนวน 200 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ โดยใช้แบบประเมินออนไลน์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: สารคดีการท่องเที่ยว, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี, ความพึงพอใจ

Abstract

The objectives of this study were to produce and evaluate the satisfaction toward travel documentary of Suphan Buri National Museum. The sample group were collected accidental sampling 200 tourists that watched this the travel documentary by using questionnaire online. Data analysis employed frequency, percentage, averaging, and standard deviation. The study presented the following results: the tourists had satisfaction to travel documentary of Million Toy Museum by Krirk Yoonpan was at high level.

Keyword: Travel Documentary, Suphan Buri National Museum, Satisfaction

บทนำ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุพรรณบุรี จัดตั้งขึ้นตามโครงการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ประจำเมืองเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๓๘ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโบราณคดี ประวัติศาสตร์มานุษยวิทยา ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดสุพรรณบุรีและเพื่อสนองแนวพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่ได้พระราชทานให้กรมศิลปากรเพิ่มสาขาวิชาการ อื่น ๆ ในการจัดแสดงของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี นำเสนอเรื่องราว วิถีชีวิตของชาวจังหวัดสุพรรณบุรี นับตั้งแต่หลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์ ที่กล่าวถึงเมืองสุพรรณบุรีในอดีต หลักฐานที่แสดงถึงพัฒนาการของเมืองสุพรรณบุรี ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ทวารวดี ลพบุรี อยุธยา และรัตนโกสินทร์ เหตุการณ์ยุทธหัตถี กลุ่มชนต่างๆ ที่อาศัยในจังหวัดสุพรรณบุรี ประวัติบุคคลสำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรีในอดีต วรรณกรรมสำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรี เพลงพื้นบ้านหรือเพลงลูกทุ่ง จนถึงสุพรรณบุรีในวันนี้ [1] ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ การท่องเที่ยวที่เน้นเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่ได้นำเอาวัฒนธรรมมาเป็นจุดขายเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวอเมริกันและยุโรป ที่ต่างสนใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรม มรดกทางประวัติศาสตร์ เยี่ยมชมงานสถาปัตยกรรม และสัมผัสวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในประเทศนั้น โดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชียและแอฟริกา รวมถึงชื่อของที่ระลึกที่เป็นงานหัตถกรรมผลงานฝีมือที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในประเทศนั้น การท่องเที่ยวในลักษณะดังกล่าวเราเรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม [2]

การประชาสัมพันธ์ถือเป็นช่องทางสื่อสารที่สำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ดีให้เกิดขึ้น สามารถสร้างมุมมองให้เห็นกว้างมากขึ้นในเวทีสาธารณะ การประชาสัมพันธ์ถือเป็นกลวิธีในการสื่อสารให้เกิดการรับรู้ และได้มาซึ่งความเข้าใจและการยอมรับจากผู้รับสาร เป็นกระบวนการในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์กรและสาธารณชน และการประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับนักท่องเที่ยว ความท้าทายสำคัญ คือการกำหนดวิธีที่จะมีผลกระทบมากที่สุด ในการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ให้แก่นักท่องเที่ยว การสร้าง ภาพลักษณ์ในทางที่ดีการเพิ่มการรู้จักสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้น และการประชาสัมพันธ์อาจจะเป็นสะพานไปสู่ความเปลี่ยนแปลง เป็นแนวทางในการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวปรับเปลี่ยน ทศนคติจากเดิม [3] ซึ่งการประชาสัมพันธ์สามารถสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ นักท่องเที่ยวสนใจที่จะมาท่องเที่ยวในพื้นที่ได้มากขึ้น อันจะนำมาซึ่งการสร้างรายได้และเศรษฐกิจที่ดีให้แก่ชุมชน [4] ดังนั้น การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจึงทำได้หลากหลายวิธี และยังสามารถใช้สื่อต่างๆ เข้ามาช่วยให้การประชาสัมพันธ์เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น สื่อวิทยุทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อกระจายเสียง ฯลฯ และในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุพรรณบุรี มีสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เว็บไซต์ และวิทยุทัศน์แนะนำเฉพาะจุด ซึ่งขาดสื่อแนะนำในภาพรวมของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุพรรณบุรี ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวและแนะนำให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุพรรณบุรีเป็นอย่างดี จึงควรมีสื่อที่สามารถนำเสนอให้นักท่องเที่ยวได้เห็นบริบทโดยรอบพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุพรรณบุรีก่อนเดินทางมาท่องเที่ยว หรือเดินทางมาท่องเที่ยวแล้วสามารถรับชมสื่อก่อนเดินทางในแต่ละโซนเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจให้กับนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้คณะผู้ศึกษามีความสนใจผลิตสื่อในรูปแบบสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุพรรณบุรีเพื่อใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญของประเทศ ซึ่งอาจนำไปสู่การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์และเห็นคุณค่าของของเล่นมากยิ่งขึ้นโดยหวังว่าผู้ชมจะได้รับความรู้จากรายการรวมถึงรู้สึกรักและหวงแหนในศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ ทั้งยังเสริมสร้างความผูกพันกันภายในครอบครัวอีกด้วย

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อผลิตสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี
- 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเรื่อง สารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตสารคดี

จุมพร รอดคำดี กล่าวว่า สารคดี คือ สาร + คดี หมายถึง เรื่องราวที่มีสาระ [5] จุมพร รอดคำดี อ้างใน อุปรณ์ เสถียรทิพย์ ลักษณะมี คงลาพ และพันธุ์ธัช, 2552) ในขณะที่ [6] สายทิพย์ นุกูลกิจ กล่าวว่า สารคดี คือ (non-fiction) คือ วรรณกรรมร้อยแก้วที่มุ่งให้ผู้อ่านได้สาระข้อเท็จจริง ความรู้และความคิดเห็นเป็นสำคัญ ขณะเดียวกันก็มุ่งให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินจากศิลปะการเขียนของผู้แต่งไปพร้อมกันด้วย รายการสารคดีนั้นมีหัวใจสำคัญของรายการสารคดีคือความพยายามที่จะนำเสนอเอกสาร หลักฐาน หรือบันทึกต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายหรือบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นกลางปราศจากการเสริมแต่งเรื่องโดยใช้จินตนาการ ทำให้ข้อมูลเป็นที่เชื่อถือได้ [7] กรรณิกา รุ่งเจริญพงษ์ และพรสุรีย์ วิชาศรีนิมิต ยังกล่าวว่า สารคดีมีหลักการสำคัญของรายการสารคดี (Feature Program) คือ ต้องถ่ายทอดความจริงออกมาอย่างสร้างสรรค์ น่าสนใจ น่าติดตามต้องให้มีผลต่อความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ร่วมของผู้ชม (ผู้ชมดูจบแล้วนำไปคิดต่อได้)

เมื่อจำแนกประเภทสารคดี สามารถจำแนกได้หลากหลายประเภท ได้แก่ สารคดีสาระความรู้ สารคดีเชิงข่าว สารคดีเชิงวิเคราะห์ สารคดีเนื่องในโอกาสพิเศษ สารคดีท่องเที่ยว สารคดีเชิงนิเวศ สารคดีชีวประวัติ ซึ่งในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นการผลิตสารคดีท่องเที่ยว หรือ Touring Feature) ซึ่งเป็นสารคดีที่เล่าเรื่องราวการเดินทางไปในสถานที่ต่าง ๆ มุ่งให้ความรู้แก่ผู้อ่านในด้านภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์โบราณคดี ความเป็นอยู่ของผู้นับชนบทรรมนิยมประเพณี ค่านิยมและวัฒนธรรมรวมทั้งรายละเอียดปลีกย่อยที่เป็นคู่มือนักท่องเที่ยวเช่น การเดินทาง ที่พัก อาหาร สถานที่สำคัญ ฯลฯ นอกจากนี้ผู้เขียนมักให้ข้อสังเกตและแสดงทัศนะต่อสิ่งที่พบเห็นได้ด้วย จะสังเกตได้ว่า สารคดีท่องเที่ยวจำนวนไม่น้อย ที่นำเสนอในสถานที่เดียวกัน แต่ผู้เขียนก็สามารถนำเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจในแง่มุมที่ต่างกัน และบรรยากาศที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะผู้เขียนแต่ละคนมีความเป็นตัวของตัวเอง ในการเสนอโลกทัศน์และลีลาภาษา ทำให้ผู้อ่านสนุกสนานและได้รู้จักสถานที่นั้นอย่างละเอียด ด้วยทัศนะลีลา น้ำเสียง และแง่มุมที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ต่าง ๆ กัน ตัวอย่างสารคดี เช่น “ย่าแดนมังกร” พระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “ไปเยี่ยมอำมาตย์ที่เมืองจีน” ของ ไมตรี ลิมปิชาติ เป็นต้น [8] ดังนั้น สารคดีท่องเที่ยวจึงเป็นการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอประวัติความเป็นมาของสถานที่ จุดที่น่าสนใจ เช่น การเดินทาง ค่าใช้จ่าย ที่พัก เป็นต้น ซึ่งการนำเสนอเสนอสารคดีท่องเที่ยวในสถานที่เดียวกัน สามารถนำเสนอได้หลากหลายรูปแบบ ผู้ผลิตสามารถนำเสนอให้มีความน่าสนใจในมุมมองที่แตกต่างกัน ในขณะเดียวกันสารคดีท่องเที่ยวควรสามารถนำเสนอให้ผู้ชมคล้อยตามหรือเกิดแรงจูงใจที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวในสถานที่นั้น ๆ

รูปแบบการนำเสนอสารคดี ซึ่งการนำเสนอสารคดีให้น่าสนใจ จำเป็นต้องเลือกรูปแบบการนำเสนอให้เหมาะสมโดยแบ่งเป็นรูปแบบดังต่อไปนี้บรรยาย เล่าเรื่อง สัมภาษณ์ละคร แอนิเมชัน ผสมผสาน [7] ดังนั้น ผู้วิจัยเลือกใช้การผลิตสารคดีท่องเที่ยวแบบผสมผสาน เพื่อให้การผลิตสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรีมีความน่าสนใจ และสามารถสร้างความสนใจให้กับนักท่องเที่ยว

ข้อมูลเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี [9] นำเสนอเรื่องราววิถีชีวิตของชาวจังหวัดสุพรรณบุรี นับตั้งแต่หลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่กล่าวถึงเมืองสุพรรณบุรีในอดีตหลักฐานที่แสดงถึงพัฒนาการของเมืองสุพรรณบุรีตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ทวารวดี ลพบุรี อยุธยา และรัตนโกสินทร์เหตุการณ์ยุทธหัตถีกลุ่มชนต่าง ๆ ที่อาศัยในจังหวัดสุพรรณบุรีประวัติศาสตร์บุคคลสำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรีในอดีตวรรณกรรมสำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรีเพลงพื้นบ้านหรือเพลงลูกทุ่ง จนถึงสุพรรณบุรีในวันนี้

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี จัดตั้งขึ้นตามโครงการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ประจำเมือง เมื่อปีพุทธศักราช 2538 เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโบราณคดีประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยา ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อสนองแนวพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้พระราชทานให้กรมศิลปากรเพิ่มสาขาวิชาอื่น ๆ ในการจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เพื่อให้ทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ และมีการจัดแสดงนิทรรศการถาวรของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี มีลักษณะของการผสมผสานระหว่างการจัดแสดงโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ กับสื่อจัดแสดงประเภทต่าง ๆ เช่น หุ่นจำลอง ระบบโสตทัศนูปกรณ์ ฯลฯ เพื่อให้ผู้เข้าชมได้รับทั้งความรู้ และความเพลิดเพลิน โดยแบ่งหัวข้อการจัดแสดงเป็นห้องต่าง ๆ เป็นอาคารทรงไทยประยุกต์ 2 ชั้น มีพื้นที่ภายในประมาณ 3,200 ตารางเมตร ประกอบด้วย ส่วนสำนักงาน ห้องจัดแสดงนิทรรศการถาวร ห้องนิทรรศการชั่วคราว ห้องประชุมสัมมนา ห้องคลังเก็บโบราณวัตถุ ห้องศูนย์ข้อมูลเพื่อการค้นคว้า และส่วนให้บริการประชาสัมพันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง สารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยการพัฒนาเครื่องมือและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบความเรียง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี ระหว่างวันที่ 15 มกราคม ถึง 25 กุมภาพันธ์ 2562

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี ที่ได้รับชมสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี จำนวน 200 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. สารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี ผู้วิจัยขอแนะนำขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัยโดยมีรายละเอียดตามลำดับขั้นตอนการผลิตสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี ดังนี้

1.1 ขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-Production) เป็นขั้นตอนแรกในการเริ่มผลิตชิ้นงานโดยใช้การวางแผนการจัดเตรียมความพร้อมต่าง ๆ ก่อนการผลิตสารคดี ดังนี้

- 1) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสอบถามข้อมูลจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี และรวบรวมข้อมูลจากบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2) วิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการเขียนบท จัดทำสตอรี่บอร์ด และการถ่ายทำสารคดี
- 3) เขียนบทสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี
- 4) จัดทำสตอรี่บอร์ดตามบทสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี

5) รวบรวมทรัพยากรเพื่อผลิตสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี เช่น เสียงดนตรีประกอบ บทบรรยาย ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น

1.2 ขั้นตอนการผลิต (Production) ดำเนินการดังนี้

1) สร้างภาพนิ่งด้วยโปรแกรมทางกราฟิก ด้วยการสร้างภาพวาดหรือลายเส้น รูปทรงต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในสารคดี รวมถึงการปรับค่าแสง และสีสำหรับภาพนิ่ง

2) การตัดต่อเสียงดนตรี และเสียงบรรยายประกอบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และทำการปรับค่าเสียงให้ระดับเสียงอยู่ในระดับเดียวกันเพื่อให้สารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี มีคุณภาพเสียงที่ดี

3) การตัดต่อภาพและเสียงด้วยโปรแกรมตัดต่อ โดยทำการลำดับภาพและเสียงตามบทและสตอรี่บอร์ดที่ได้ออกแบบไว้แล้ว รวมถึงการใส่ Special Effect การใส่เสียงประกอบ การใส่เสียงบรรยาย และการใส่คำอธิบายประกอบ

3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี

1.3 ขั้นตอนหลังการผลิต (Post-Production)

1) ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องและความสมบูรณ์ของสื่อ

2) สารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูล จากนั้นทำปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ

3) ประเมินความเหมาะสมของสื่อ โดยนำสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบและพิจารณารูปแบบของผลงานองค์ประกอบทั้งหมดจนสมบูรณ์ครบถ้วน จากนั้นทำการปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4) นำสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี ไปทดลองใช้โดยให้นักท่องเที่ยวชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี รับชมและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินความพึงพอใจต่อสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี

5) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

6) สรุปผลการศึกษา และจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

2) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี มีลักษณะเป็นแบบชนิดประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีระดับการประเมิน 5 ระดับ ได้แก่ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย และ 1 = น้อยมาก

แบบสอบถามทั้งฉบับผ่านการหาความเที่ยงของแบบสอบถาม (IOC: Index of consistency) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ที่มีประสบการณ์ทำงานด้านศาสนาและสื่อเทคโนโลยี ไม่น้อยกว่า 5 ปี และกำหนดให้แบบสอบถามทุกข้อต้องมีค่าความเที่ยงมากกว่า 0.50 ขึ้นไป ผลการประเมินพบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าความตรงมากกว่า 0.50 ทุกข้อ และให้มีการปรับข้อความเพื่อความเหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการกำหนดเกณฑ์พิจารณาความพึงพอใจจากค่าเฉลี่ย ดังนี้ [10]

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

รูปภาพที่ 1 สารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี

2) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี สามารถนำเสนอผลการประเมินความพึงพอใจ ดังนี้

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของผู้ที่รับชมสื่อสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี

รายการ	ผลการประเมิน		
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
ด้านเนื้อหา	4.17	0.58	มาก
1. มีเนื้อหาที่น่าสนใจ	4.28	0.50	มาก
2. มีเนื้อหาที่เข้าใจชัดเจน	3.98	0.73	มาก
3. มีการเรียงลำดับเนื้อหาได้เหมาะสม	4.08	0.63	มาก
4. มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วน	4.26	0.52	มาก
5. มีการอธิบายเนื้อหาได้กระชับรัดกุมเหมาะสมกับเวลา	4.25	0.52	มาก
ด้านคุณภาพ	4.32	0.53	มาก
1. องค์ประกอบ สีสีนของภาพมีความเหมาะสม	4.44	0.55	มาก
2. มุมภาพเข้าใจง่าย	4.24	0.50	มาก
3. ภาษาที่ใช้มีความถูกต้อง	4.37	0.53	มาก
4. เสียงบรรยายชัดเจนเหมาะสม และน่าฟัง	4.29	0.54	มาก
5. เสียงดนตรีมีความเหมาะสม	4.28	0.53	มาก
6. ระยะเวลานำเสนอมีความเหมาะสม	4.37	0.53	มาก
ภาพรวม	4.22	0.55	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่รับชมสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรีในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ ดังนี้

ด้านเนื้อหา พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี ด้านเนื้อหาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ มีเนื้อหาที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 4.28 รองลงมาคือ มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วน มีค่าเฉลี่ย 4.26 มีการอธิบายเนื้อหาได้กระชับรัดกุมเหมาะสมกับเวลา มีค่าเฉลี่ย 4.25 มีการเรียงลำดับเนื้อหาได้เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.08 และมีเนื้อหาที่เข้าใจชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 3.98 ตามลำดับ

ด้านคุณภาพ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อ สารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี ด้านคุณภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ องค์ประกอบ สีสันทัดภาพมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.44 รองลงมาคือภาษาที่ใช้มีความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย 4.37 ระยะเวลานำเสนอมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.37 เสียงบรรยายชัดเจนเหมาะสม และน่าฟัง มีค่าเฉลี่ย 4.29 เสียงดนตรีมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.28 และมุมมองภาพเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย 4.24 ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

1) สรุปผลการศึกษา

การผลิตสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี มีเนื้อหาความยาว 3 นาที และนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมาก และด้านคุณภาพ

2) อภิปรายผลการศึกษา

การผลิตสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการเลือกใช้สื่อที่มีความเหมาะสม ทั้งภาพจริงที่ทำให้ผู้ชมได้เห็นภาพจริงจากสถานที่นั้นอย่างละเอียด เนื้อหาสถานที่ภายในครบถ้วนทุกจุด ภาพกราฟิกที่เข้ามาเสริมเพื่อช่วยให้ผู้ชมเข้าใจได้ง่ายขึ้นโดยการเชื่อมโยงไปยังจุดต่างๆ เสียงพากย์และเสียงดนตรีประกอบเชิญชวนให้น่าติดตาม และคำอธิบายได้ภาพเป็นคาบบรรยายภาษาอังกฤษเพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้เข้าใจง่ายขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะของสื่อเป็นสื่อประเภทการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุวัช เตชะรัตนพล และ นครินทร์ สมกุล [11] ศึกษาเรื่อง การผลิตรายการสารคดีท่องเที่ยว เรื่อง ร้อยคำลำปางหนา พบว่า ผู้ชมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับจิตกร ผดุง ปวีณ ทศพิทักษ์กุล และอารยา วงศ์เพ็ชร [12] ศึกษาเรื่อง การศึกษาการผลิตวีดิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เรื่อง “ตลาดน้ำวัดสะพาน” พบว่า มีความพึงพอใจด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง สารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การผลิตสื่อสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดสุพรรณบุรี ในครั้งนี้ สามารถพัฒนาสื่อให้มีความเหมาะสมและเข้าใจได้ง่าย บุคคลทุกเพศทุกวัยเข้าถึงได้ ชาวต่างชาติเข้าถึงได้ เพื่อเผยแพร่และวางแผนการเดินทางก่อนการท่องเที่ยว ในส่วนของการทำสื่อสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถาน

แห่งชาติ จังหวัดสุพรรณบุรี ในครั้งนี้มีอุปสรรคในการถ่ายทำเนื่องจากของโบราณที่ตั้งโชว์อยู่ในตู้กระจก ไม่สามารถเปิดให้ถ่ายขึ้นงานได้จึงจำเป็นต้องถ่ายหน้าตู้กระจกทำให้เกิดการสะท้อน ส่งผลให้การถ่ายทำเกิดความล่าช้า และต้องหามุมที่เหมาะสม และได้ภาพที่ดีที่สุด

2) ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

จากการศึกษาสารคดีแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี ในครั้งนี้ สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในรูปแบบสื่อต่างๆ ให้มีความน่าสนใจการใส่แอนิเมชัน 3 มิติ พร้อมทั้งการทำอินโฟกราฟิก เพิ่มขึ้น เพื่อให้เป็นจุดสนใจที่แตกต่างจากสารคดีทั่วไป การใส่เทคนิคพิเศษเกี่ยวกับเสียงให้น่าตื่นเต้น น่าติดตามต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนสาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดีย คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และได้รับทุนอุดหนุนงบประมาณจากโครงการส่งเสริมสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมเพื่อคนรุ่นใหม่ ประจำปีงบประมาณ 2562 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

เอกสารอ้างอิง

- [1] Suphanburi National Museum, "Information about the National Museum, Suphan Buri Province," [Online]. Available: <https://www.museumthailand.com/th/museum/Suphanburi-National-Museum>. [Accessed: September 10, 2020].
- [2] K. Pinkaew, "Cultural attractions," [Online]. Available: <http://tourism-dan1.blogspot.com/>. [Accessed: October 15, 2020].
- [3] Petrovici, A., "Public Relations in Tourism. A Research on the Perception of the Romanian Public Upon Responsible Tourism", [Online]. Available: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042814063885>. [Accessed: October 10, 2020].
- [4] N. Adirekhotikul and K. Chokpermpoon, "The Development of Tourism Public Relations in Makluea Mai Subdistrict Administrative Organization Makluea Mai Subdistrict, Sungnoen District, Nakhon Ratchasima," *Ratchaphruek Journal*, vol.16 no.2, pp.46-52, May - August 2018.
- [5] A. Sathianthip, L. Konglarp, and P. Pukmas, *Breeding new documentaries on screen*, Bangkok : Pinto Publishing, 2009.
- [6] S. Nukulkit, *Current Thai literature*, Bangkok : Srinakharinwirot University Bangkok, 2000.
- [7] K. Rungcharoenpong, "Documentary: It's more meaningful and better than you think," *journalism*, vol.5 no.3, pp.7-40, September-December 2012.
- [8] The Government Public Relations Department (PRD), "Guide to Standards for Television Documentary Production Operations," [Online]. Available: http://intranet.prd.go.th/knowledge/file_pdf/manual_9.pdf. [Accessed: October 20, 2020].
- [9] Suphanburi National Museum, "history," [Online]. Available: <http://www.virtualmuseum.finearts.go.th/suphanburi/index.php/th/about-us.html>. [Accessed: September 10, 2020].
- [10] B. Srisaat, *preliminary research (3rd printing)*, Bangkok: Suwiriyan, 1992.

-
- [11] A.Techaratanapol and N. Somkul, "*Production of a travel documentary on the story of a hundred words in Lampang*," Faculty of Mass Communication Technology Rajamangala University of Technology Thanyaburi, 2015.
- [12] J. Phadung, P. Tospitakul and A. Wongpetch, "Study on Video Production for Ecotourism Titled "Watsapan Float Market," *Journal of Mass Communication Technology, RMUTP* , vol.3 no.1 ,pp.18-25, January - June 2018.